

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

PSIXIATRIYA VA NARKOLOGIYA KAFEDRASI

PROFESSOR

Dr. I. A. Abdullayev

Prorektor

Sh.A.

70910219 – Narkologiya

MUTAXASSISLIGI BO'YICHA MAGISTRATURA

3-YIL NARKOLOGIYA MODUL. ISHCHI DASTURI

Bilim sohasi: 5000000 Soq'liqni saqlash va jinnoviy ta'minot

Ta'lim sohasi: 5100000 Soq'liqni saqlash

Toshkent – 2024

Modul dasturi Toshkent tibbiyot akademiyasida ishlab chiqilgan.

Modul dasturi Toshkent tibbiyot akademiyasi Kengashida ko'rib chiqilgan va tavsiya qilingan (2024-yil "___" ___ dagi "___" sonli buyyomoma).

Tuzuvchilar:

Shadmanova L. Sh.

Toshkent tibbiyot akademiyasi, 1-son davolash fakulteti "Psixiatriya va narkologiya" kafedrasida dotsenti

Yadgarova N.F.

Toshkent tibbiyot akademiyasi, 1-son davolash fakulteti "Psixiatriya va narkologiya" kafedrasida dotsenti, "Narkologiya" mutaxassisligi bo'yicha magistratura direktori

Taqrizchilar:

Ichki taqrizchi:

Xodjaeva N.I.

Toshkent tibbiyot akademiyasi, 1-son davolash fakulteti "Psixiatriya va narkologiya" kafedrasida professori, i.f.d.

Tashqi taqrizchi:

Sultanov Sh. X.

Toshkent davlat stomatologiya instituti terapevtik yo'nalishlar №3 kafedrasida mudiri, i.f.d., dotsent

Magistratura bo'limi boshlig'i

Imomov A.A.

Kafedra mudiri:

Ashurov Z. Sh.

O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i

Azizova F. X.

1. O'quv modulning dolzarbligi va oliy ta'limdagi o'rni

Narkologiya fani - narkotik kasalliklarning etiologiyasi, patogenezini, uning yuzaga kelish mexanizmlari va ko'rinishi, ularni davolash hamda yordam ko'rsatishni tashkillashtirishni o'rgatadi. Zamonaviy narkologiya bir necha yo'nalishlardan tashkil topgan. O'smirlar narkologiyasi, sud-narkotik ekspertizasi, umumiy narkologiya, psixoterapiya va bq.

Narkologiya tibbiyotning ajralmas bo'lagi hisoblanadi. Har bir narkotik modda kabul kilinganda butun organizmga u yoki bu darajada zarar etadi. Shuning uchun narkologiya fanini bilish muhim ahamiyat kash etadi. Har bir narkotik kasallikning yoshga qarab va ijtimoiy ta'sir natijasidagi o'zgarishlarni asosiy qonuniyatlarini o'rganish, bemorlarda davolash va profilaktika qilish ko'nikmalarini egallashdan iboratdir. Mana shu ko'nikmalarni puxta egallagan yuqori malakali mutaxassis tayyorlash asosiy maqsadni tashkil etadi.

2. O'quv modulning maqsadi va vazifalari

2.1. Modulning maqsadi: Fanni o'qitishdan maqsad - psixoaktiv moddalarga qarabildir xususiyatini, uning rivojlanishi, narkotik kasalliklarning xalqaro nomenklatura bo'yicha nomlanishi va ularni davolash asoslarini o'rgatish. Har bir narkotik kasallikning yoshga qarab va ijtimoiy ta'sir natijasidagi o'zgarishlarni asosiy qonuniyatlarini o'rganish, bemorlarda davolash va profilaktika qilish ko'nikmalarini egallashdan iboratdir. Mana shu ko'nikmalarni puxta egallagan yuqori malakali mutaxassis tayyorlash asosiy maqsadni tashkil etadi.

2. Modulning vazifalari

- narkotik muassasalarda davolash ishlarini tashkillashtirish ko'nikmasini shakllantirish;
- narkotik kasalliklar epidemiologiyasi, etiologiyasi, patogenezini xakidagi bilimlarni zamonaviy darajada rivojlantirish;
- narkotik kasalliklar tashxisotining zamonaviy usullarini kullash bo'yicha bilimlarni rivojlantirish;
- narkologiya profilidagi davolash tashxis tadbirlarining etarli xajmi va tarkibini mustakil amiklash kumikmalarini rivojlantirish;
- ambulator va stasionar sharoitlarda narkotik bemorlarga zarur va adekvat davolash va tashxis tadbirlar va muolajalar utkazishni o'rganish;
- narkotik kasalliklarni bulgan bemorlarni zamonaviy laborator va instrumental tekshiruvlari natijalarini taxli kinish ukuvlarni rivojlantirish;
- narkotik bemorlarda shoshilinch xolalar yuzaga kelganda zamonaviy darajada yukori malakali erdam kursatish kumikmasini rivojlantirish;
- narkotik kasalliklarda intensiv terapiya utkazish kumikmasini rivojlantirish;
- narkotik bemorlarga ijtimoiy va mexnat reabilitatsiya tadbirlari kompleksini utkazish bilimlarini rivojlantirish;

1. O‘quv modulining dolzarbligi va oliy ta’limdagi o‘rni

Narkologiya fani - narkologik kasalliklarning etiologiyasi, patogenezini, uning yuzaga kelish mexanizmlari va ko‘rinishi, ularni davolash hamda yordam ko‘rsatishni tashkillashtirishni o‘rgatadi. Zamonaviy narkologiya bir necha yo‘nalishlardan tashkil topgan: o‘smirlar narkologiyasi, sud-narkologik ekspertizasi, umumiy narkologiya, psixoterapiya va bq.

Narkologiya tibbiyotning ajralmas bo‘lagi xisoblanadi. Har bir narkotik modda kabul kilinganda butun organizmga u yoki bu darajada zarar etadi. Shuning uchun narkologiya fanini bilish muhim ahamiyat kasb etadi. Har bir narkologik kasallikning yoshga qarab va ijtimoiy ta'sir natijasidagi o‘zgarishlarni asosiy qonuniyatlarini o‘rganish, bemorlarda davolash va profilaktika qilish ko‘nikmalarini egallashdan iboratdir. Mana shu ko‘nikmalarni puxta egallagan yuqori malakali mutaxassis tayyorlash asosiy maqsadni tashkil etadi.

2. O‘quv modulining maqsadi va vazifalari

2.1. Modulning maqsadi: Fanni o‘qitishdan maqsad – psixoaktiv moddalarga qaramlik xususiyatini, uning rivojlanishi, narkologik kasalliklarning xalqaro nomenklatura bo‘yicha nomlanishi va ularni davolash asoslarini o‘rgatish. Har bir narkologik kasallikning yoshga qarab va ijtimoiy ta'sir natijasidagi o‘zgarishlarni asosiy qonuniyatlarini o‘rganish, bemorlarda davolash va profilaktika qilish ko‘nikmalarini egallashdan iboratdir. Mana shu ko‘nikmalarni puxta egallagan yuqori malakali mutaxassis tayyorlash asosiy maqsadni tashkil etadi.

2. Modulning vazifalari:

- narkologik muassasalarda davolash ishlarini tashkillashtirish ko‘nikmasini shakllantirish;
- narkologik kasalliklar epidemiologiyasi, etiologiyasi, patogenezini xakidagi bilimlarni zamonaviy darajada rivojlantirish;
- narkologik kasalliklar tashxisotining zamonaviy usullarini kullash buyicha bilimlarni rivojlantirish;
- narkologiya profilidagi davolash tashxis tadbirlarining etarli xajmi va tarkibini mustakil aniklash kunikmalarini rivojlantirish;
- ambulator va stasionar sharoitlarida narkologik bemorlarga zarur va adekvat davolash va tashxis tadbirlar va muolajalar utkazishni urgatish;
- narkologik kasalliklari bulgan bemorlarni zamonaviy laborator va instrumental tekshiruvlari natijalarini taxlil kilish ukuvlarini rivojlantirish;
- narkologik bemorlarda shoshilinch xolatlar yuzaga kelganda zamonaviy darajada yukori malakali erdam kursatish kunikmasini rivojlantirish;
- narkologik kasalliklarda intensiv terapiya utkazish kunikmasini rivojlantirish;
- narkologik bemorlarga ijtimoiy va mexnat reabilitasiya tadbirlari kompleksini utkazish bilimlarini rivojlantirish;
- eng keng tarkalgan narkologik kasalliklarda kasallanish darajasini pasaytirish va ularning asoratlarini oldini olish buyicha profilaktik tadbirlar realizasiyasi usullarini rivojlantirish.

2.3. Modul bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar:

Talaba:

- aholiga narkologik yordamni tashkil qilishning asosiy tamoyillari, kasalxona va undan tashqarida bo'lgan narkologik yordami, narkologiya qonun - qoidalari;
- narkologiya dolzarb muammolari;
- narkomaniyalarning tarqalganligi;
- narkomaniyaning jamiyat uchun oqibatlari – ijtimoiy, iqtisodiy va biologik oqibatlari; narkologik kasalliklarning kriminogenligi;
- narkomaniyaning tushunchasi, narkologik terminologiya; psixoaktiv moddalarning tasnifi;
- narkomaniyalarning sindromologiyasi;
- narkotik mastlik;
- o'zgargan reaktivlik sindromi;
- ruhiy qaramlik sindromi;
- jismoniy qaramlik sindromi;
- abstinent sindrom;
- surunkali narkotizasiya oqibatlari sindromi;
- narkologik qaramlikning birinchi bosqichi;
- narkologik qaramlikning ikkinchi bosqichi;
- narkologik qaramlikning uchinchi bosqichi;
- remissiya va residivlar *xaqida tasavvurga ega bo'lishi*;
- alkogolizm va narkomaniya biologik mexanizmlarining zamonaviy nazariyalarini;
- opioid reseptorlarning alkogolizm va narkomaniyaning patogenezida rolini;
- narkotik moddalarning farmakologiya va toksikologiyasini;
- alkogol va narkotik moddaning toksik ta'siri mexanizmlarning zamonaviy nazariyalarini;
- narkologik bemorlarda immunologik o'zgarishlarni;
- narkologiyaning neyrofiziologik jihatlarini;
- alkogolizm va narkomaniyaning genetikasi, qaramlik rivojlanishida shaxsiy va muhit omillarining ta'sirini, psixologik moyillikni;
- narkologik kasalliklarni davolashning zamonaviy konsepsiyalarni;
- alkogolizm va narkomaniya farmakoterapiyasi, narkologik bemorlarning psixoterapiya usullarini;
- narkologik bemorlarning oila a'zolari bilan psixokorreksion tadbirlarni;
- narkologik bemorlarning rehabilitasiyasini;
- terapevtik uyushmalarni;

- alkogol va narkotiklardan qaramlikni oldini olish usullarni ***bilishi va ulardan foydalana olishi***;
 - narkologiyada shoshilinch holatlarni aniqlash;
 - alkogolizm va narkomaniyada somatik asoratlarning rivojlanish mexanizmlari, klinik turlari va davolash;
 - narkologik bemorlarda virusli hepatitlar, OITS klinik kechishi, davolash va oldini olish;
 - sud-narkologik ekspertizasini o‘tkazish;
 - narkologik bemorlarni ixtiyoriy va majburiy ravishda davolash;
 - surunkali alkogolizmning tibbiy-ijtimoiy ekspertizasini o‘tkazish;
 - narkologiyada laborator tashxislash usullaridan foydalanish;
 - alkogol, narkotik va psixoaktiv moddalarni biologik suyuqliklarda aniqlash
- ko‘nikmalarga ega bo‘lishi kerak.***

Xususiy narkologiya bo‘yicha:

Magistratura talabasi:

- xususiy narkologiyaning ilmiy asoslari;
- alkogolga qaramlik, alkogolizmning tibbiy va ijtimoiy manbalari;
- alkogolizmning etiologiya va patogenezining zamonaviy nazariyalari;
- alkogolizmning tasnifi va kechish turlari xamda tibbiy, sud-narkologik ekspertisasi;
- alkogolizmni klinik, laborator tashxislash va qiyosiy tashxislash;
- o‘smirlar alkogolizmining xususiyatlari;
- ayollar alkogolizmining xususiyatlari;
- keksa yoshdagi alkogolizmning xususiyatlari;
- alkogolga qaram bemorlarda boshqa psixoaktiv moddalarga qaramlik;
- alkogolizm va boshqa ruhiy kasalliklar;
- alkogolizmning tibbiy-ijtimoiy oqibatlarini;
- alkogolizmning iqtisodiy-yuridik oqibatlarini;
- alkogol psixozlari;
- alkogolizm va alkogol psixozlari hamma toksikomaniya terminologiyasi;
- toksikomaniyaning tibbiy va ijtimoiy manbalari;
- toksikomaniya sindromologiyasi;
- toksikomaniyada o‘zgargan reaktivlik sindromi;
- toksikomaniyada ruhiy va jismoniy qaramlik sindromi;
- toksikomaniyaning rivojlanishi;
- o‘smirlar toksikomaniyasining xususiyatlari;
- ayollar toksikomaniyasining xususiyatlari;
- keksa yoshdagi toksikomaniyaning xususiyatlari;
- toksikomaniyaning etiologiya va patogenezning zamonaviy nazariyalari, klinik ko‘rinishi, kechishi; tibbiy, sud-narkologik ekspertisasi; tashxis va qiyosiy tashxis, hamma turlarini zamonaviy davolash, rehabilitasiya va profilaktika usullari, zamonaviy davolash va oldini olish usullari ***haqida tasavvurga ega bo‘lishi***;

- narkotik qaramlik, narkotizm, narkomaniya va toksikomaniya terminologiyasi;
- narkomaniyaning tibbiy va ijtimoiy manbalari;
- narkomaniyaning sindromologiyasi;
- narkomaniyada o‘zgargan reaktivlik sindromi;
- narkomaniyada ruhiy va jismoniy qaramlik sindromi;
- narkotik qaramlikning oqibatlarini sindromi;
- narkomaniyaning rivojlanishi;
- o‘smirlar narkomaniyasining xususiyatlari;
- ayollar narkomaniyasining xususiyatlari;
- keksa yoshdagi narkomaniyaning xususiyatlari;
- narkotizmning sosiologiyasi;
- narkotik qaramlikning etiologiya va patogenezining zamonaviy nazariyalari, klinik ko‘rinishi, kechishi; tibbiy, sud-narkologik ekspertizasi; tashxisi va qiyosiy tashxisi;
- narkologik bemorlarni davolash usullari, davolashning medikamentoz va nomedikamentoz uslublari, medikamentoz davolash uslubi, nomedikamentoz davolash uslubi;
- psixofarmakologik preparatlarning tasnifi, ularning qo‘llanishiga ko‘rsatma va qarshi ko‘rsatmalar, insulinoshokli va EST, kullab turuvchi terapiya;
- davolashning psixologik uslubi, psixologik davolash, psixoterapiya, bemorlarni rehabilitasiya usullarini ***bilishi va foydalana olishi***;
- alkogolizm, klinikasi, tashxisini aniqlash va davolash, o‘tkir alkogol mastligini aniqlash, tashxislash, patologik mastlikni aniqlash;
- alkogolizmni davolash va ushlab turuvchi terapiyasi, prognozi, profilaktikasi ni amalga oshirish;
- alkogol psixozlari, klinikasi, tashxisi, davolash, ekspertiza muammolarini, prognozini, sud-narkologik, xarbiy-tibbiy ekspertizasini aniklay olish;
- narkomaniyalarning turlarini, klinikalarini, narkomaniyalardagi psixozlarni, ularning tashxisoti, davolash, ekspertiza muammolarini, prognozini, sud-narkologik, xarbiy-tibbiy ekspertizasini aniklay olish;
- stimulyatorlar, uxlatuvchi vositalar qabul qilgandagi toksikomaniyalar klinikasi, psixozlarni, ularning tashxisoti, davolash, ekspertiza muammolarini, prognozini, sud-narkologik, xarbiy-tibbiy ekspertizasini aniklay olish;
- nikotinga karamlik, kompyuterga karamlik, gemblingning etiologiyasi, patogenezini, klinikasi, kechishi, davolash, rehabilitasiya va profilaktika usullari;
- toksikomaniyaning etiologiya va patogenezining zamonaviy nazariyalari, klinik ko‘rinishi, kechishi; tibbiy, sud-narkologik ekspertizasi; tashxis va qiyosiy tashxis, hamma turlarini zamonaviy davolash, rehabilitasiya va profilaktika usullari ***haqida ko‘nikmalarga ega bo‘lishi kerak.***

Magistratura talabasiatura ixtisosligiga qo‘yiladigan muayyan talablar kadrlar buyurtmachilarining talablari va ushbu mutaxassislik bo‘yicha fan, texnika va

texnologiyalarning zamonaviy yutuqlari hisobga olingan holda oliy ta'lim muassasasi tomonidan belgilanadi.

3. Asosiy qism

3.1. Moduldagi amaliy (seminar, laboratoriya) mashg'ulotlari mavzulari, tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

«Narkologiya» mutaxassisligi buyicha magistratura talabasiaturada ukish tibbiy oliy ukuv yurtida umumiy amaliy shifokori tayarlash dasturi buyicha ukish vaktida egallangan kuyidagi fanlar buyicha olingan bilimlar va kunikmalarga asoslanadi:

1. Normal anatomiya.
2. Normal fiziologiya.
3. Patologik anatomiya va gistologiya (narkologik kasalliklarda kasallikning makro va mikroskopik substrati).
4. Patologik fiziologiya (kasallik rivojlanish mexanizmi, adaptiv-kompensator reaksiyalar va narkologik kasalliklarda organizm gomeostazi buzilishi konuniyatlari).
5. Bioximiya (narkologik kasalliklar rivojlanishi asosida etuvchi asosiy bioximik reaksiyalar, bir butun organizmning moslashuv kompensator mexanizmlari kompleksida).
6. Mikrobiologiya (etiologik omillarning mikrobiologik va bioximik tavsiflari, ularni identifikasiya kilish usullari va narkologik profildagi yukumli kasalliklarni optimal antimikrob davolash yulini tanlash usullari).
7. Ichki kasalliklar propedevtikasi (tibbiy surov, fizikal tekshiruv usullari, klinik sindromlar, narkologik kasalliklar tashxisi usullari).
8. Ichki kasalliklar (narkologik kasalliklar etiopatogenezi, tasnifi, klinik kurinishlari, asoratlari, tashxis va kiesiy tashxis, kompleks davolash, reabilitasiya va profilaktikasi).
9. Jarroxlik kasalliklari (shoshilinch eki rejali jarroxlik aralashuvini talab kiluvchi narkologik kasalliklar asoratlari, eng kup uchrovchi jarroxik kasalliklarining klinik, laborator va instrumental mezonlari).
10. Anesteziologiya va reanimatologiya (narkologik kasalliklarda shoshilinch erdam kursatish va reanimasiya tadbirlari utkazish).
11. Ftiziatriya (narkologik bemorlarda sil kasalligi, klinik-laborator va instrumental-tashxis mezonlari).
12. Oftalmologiya (narkologik kasalliklarida kuruv a'zolarining zararlanishi).
13. Dermatonevrologiya (narkologik kasalliklarda uchrashi, tashxis mezonlari).
14. Gematologiya (anemiya bilan kechuvchi narkologik kasalliklar, tashxis mezonlari, davolash koidalari).
15. Akusherlik va ginekologiya (xomilador aellarda narkologik kasalliklar kechishi va davolashning xususiyatlari, xomiladorlikni tuxtatishga kursatmalar, eng kup uchrovchi ginekologik kasalliklarning klinik-tashxis mezonlari).
16. Otolaringologiya (umumiy belgilar bilan kechuvchi LOR-a'zolar kasalliklari, narkologik kasalliklarda LOR a'zolarining zararlanishi).

17. Klinik farmakologiya (ta'sir mexanizmi, farmakodinamika, farmakokinetika, dori moddalarining uzaro ta'siri).

Amaliy mashg'ulotlari rejasi.

1 semestr (40 ta mashgulot)

NARKOLOGIYANING UMUMIY MASALALARI

1-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Narkologiyaning predmeti va vazifalari.

- 1.Narkologiya fani, uning predmeti.
- 2.Narkologiya fani, vazifalari.

2-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Narkologik kasalliklarning etiologiya va patogenezi.

- 1.Narkologik kasalliklarning etiologiyasi.
- 2.Narkologik kasalliklarning patogenezi.

3-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Narkologiyaning rivojlanish tarixi va asosiy yo'nalishlari.

- 1.Narkologiyaning rivojlanish tarixi.
- 2.Narkologiyaning asosiy yunalishlari.

4-mashg'ulot rejasi.

Mavzu: Narkologiyaning asosiy nizomlari.

- 1.Narkologiyaning asosiy nizomlari.
- 2.Narkologiya soxasidagi konunlar.

5-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Narkologiya soxasidagi konunlar va buyruklar.

1. Narkologiya soxasidagi konunlar
2. Narkologiya soxasidagi buyruklar

6-mashg'ulot rejasi

Mavzu: O'zbekistonda narkologik yordamni tashkillashtirish

- 1.Narkologiya xizmatini madaniy asoslari.
- 2.Uzbekistonda narkologiya xizmati madaniy asoslari.

7-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Narkomaniyalarga karshi kurashni olib borishni tashkil etish.

1. Narkomaniyalarga karshi kurashni olib borishni tashkil etish.

8-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Narkologiyaning madaniy jixatlari.

1. Narkologiyaning madaniy jixatlari.

9-mashgʻulot rejasi**Mavzu: Narkologiyaning yuridik jixatlari.**

1. Narkologiyaning yuridik jixatlari.

10-mashgʻulot rejasi**Mavzu: Narkologik bemorlarning ekspertizasi.**

1. Narkologik bemorlarning ekspertizasi.

11-mashgʻulot rejasi**Mavzu: Narkologik kasalliklarning epidemiologiyasi.**

1. Narkologik kasalliklarning epidemiologiyasi.

12-mashgʻulot rejasi**Mavzu: Sezgi buzilishlari.**

1. Sezgi buzilishlari.

13-mashgʻulot rejasi**Mavzu: Idrok buzilishlari.**

1. Idrok buzilishlari.

14-mashgʻulot rejasi**Mavzu: Xotira buzilishlari.**

1. Xotira buzilishlari.

15-mashgʻulot rejasi**Mavzu: Dikkat buzilishlari.**

1. Dikkat buzilishlari.

16-mashgʻulot rejasi**Mavzu: Fikrlash buzilishlari.**

1. Fikrlash buzilishlari.

17-mashgʻulot rejasi**Mavzu: Xissiyot buzilishlari.**

1. Xissiyot buzilishlari.

18-mashgʻulot rejasi**Mavzu: Intellekt buzilishlari.**

1. Intellekt buzilishlari.

19-mashgʻulot rejasi**Mavzu: Iroda va mayl buzilishlari.**

1. Iroda va mayl buzilishlari.

20-mashgʻulot rejasi

Mavzu: Xarakat faoliyati buzilishlari.

1. Xarakat faoliyati buzilishlari.

21-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Ong va es-xush buzilishlari.

1. Ong va es-xush buzilishlari..

22-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Shaxs xususiyatlari.

1. Shaxs xususiyatlari.

23-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Produktiv va negativ sindromlar.

1. Produktiv sindrom.
2. Negativ sindrom.

24-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Narkologiyada nevroitik sindromlar.

1. Narkologiyada nevroitik sindromlar.

25-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Affektiv sindromlar.

1. Affektiv sindromlar.

26-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Gallyusinator-paranoid sindromlar.

1. Gallyusinator-paranoid sindromlar.

27-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Katatonik sindromlar.

1. Katatonik sindromlar.

28-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Talvasa sindromlari.

1. Talvasa sindromlari.

29-mashg'ulot rejasi.

Mavzu: Ong buzilish sindromlari.

1. Ong buzilish sindromlari.

30-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Intellekt buzilish sindromlari.

1. Intellekt buzilish sindromlari.

31-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Narkologiyada klinik tekshiruv uslublari.

1. Narkologiyada klinik tekshiruv uslublari.

32-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Narkologiyada somatonevrologik tekshiruv uslublari.

1. Narkologiyada somatonevrologik tekshiruv uslublari.

33-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Eksperimental-psixologik tekshiruv uslublari

1. Eksperimental-psixologik tekshiruv uslublari

34-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Neyrofiziologik tekshiruv usullari.

1. Neyrofiziologik tekshiruv usullari.

35-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Elektrofiziologik tekshiruv usullari.

1. Elektrofiziologik tekshiruv usullari.

36-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Neyrorentgenologik tekshiruv uslublari.

1. Neyrorentgenologik tekshiruv uslublari.

37-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Laborator va instrumental tekshiruv uslublari (KT, PET)

1 Laborator va instrumental tekshiruv uslublari (KT, PET)

38-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Narkologiyada epidemiologik tekshiruv uslublari.

1. Narkologiyada epidemiologik tekshiruv uslublari.

39-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Narkologiyada genetik va immunologik tekshiruv uslublari.

1. Narkologiyada genetik va immunologik tekshiruv uslublari.

40-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Narkologiyada sosiologik tekshiruv uslublari.

1. Narkologiyada sosiologik tekshiruv uslublari..

2 semestr (40 ta mashgulot)

41-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Narkologik kasalliklarning tasnifi

1. Narkologik kasalliklarning tasnifi.

42-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Kasalliklarning xalkaro tasnifi(10-kayta kurilganshakli)

1 Kasalliklarning xalkaro tasnifi(10-kayta kurilganshakli)

43-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: “Psixoaktiv modda”,”narkotik modda”,”toksik modda”tushunchalari.

1. “Psixoaktiv modda”,”narkotik modda”,”toksik modda”tushunchalari.

44-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: PAM klassifikasiyasi. Alkogolizm va alkogol psixozlari klassifikasiyasi.

1. PAM klassifikasiyasi. Alkogolizm va alkogol psixozlari klassifikasiyasi.

45-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Alkogolizm, narkomaniya va toksikomaniyalar tushunchasi.

1. Alkogolizm, narkomaniya va toksikomaniyalar tushunchasi.

46-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: O‘zgargan reaktivlik sindromi.

1. O‘zgargan reaktivlik sindromi.

47-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Ruxiy karamlik sindromi.

1. Ruxiy karamlik sindromi.

48-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Jismoniy karamlik sindromi.

1. Jismoniy karamlik sindromi.

49-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Surunkali narkotizasiya oqibatlarini sindromi.

1.Surunkali narkotizasiya oqibatlarini sindromi.

50-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Narkomaniyalar rivojlanish bosqichlari.

1. Narkomaniyalar rivojlanish bosqichlari.

51-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: PAV kabul kilishning diagnostik mezonlari.

1. PAV kabul kilishning diagnostik mezonlari.

52-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Narkologiyada shoshilinch xolatlarning diagnostikasi.

1. Narkologiyada shoshilinch xolatlarning diagnostikasi

53-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Alkogol karamligida shoshilinch xolatlarning diagnostikasi.

1. Alkogol karamligida shoshilinch xolatlarning diagnostikasi.

54-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Narkomaniyalarda shoshilinch xolatlarning diagnostikasi.

1. Narkomaniyalarda shoshilinch xolatlarning diagnostikasi.

55-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Toksikomaniyalarda shoshilinch xolatlarning diagnostikasi.

1. Toksikomaniyalarda shoshilinch xolatlarning diagnostikasi.

56-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Patalogo-anatomik diagnostika asoslari.

1. Patalogo-anatomik diagnostika asoslari.

57-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Addiktiv shaxsning xususiyatlari: extiyojlar tizimi, motivasion doirasi.

1. Addiktiv shaxsning xususiyatlari: extiyojlar tizimi, motivasion doirasi.

58-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Narkomaniyalarda shaxs xususiyatlari.

1. Narkomaniyalarda shaxs xususiyatlari.

59-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Alkogolizm da shaxs xususiyatlari.

1. Alkogolizm da shaxs xususiyatlari.

60-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Toksikomaniyalarda shaxs xususiyatlari.

1. Toksikomaniyalarda shaxs xususiyatlari.

61-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Opiyli narkomaniya bilan kasallangan shaxslarning temperament, xarakter va munosabatlar sistemasini urganish

1. Opiyli narkomaniya bilan kasallangan shaxslarning temperament, xarakter va munosabatlar sistemasini urganish

62-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Efedronli narkomaniya bilan kasallangan shaxslarning temperament, xarakter va munosabatlar sistemasini urganish

1. Efedronli narkomaniya bilan kasallangan shaxslarning temperament, xarakter va munosabatlar sistemasini urganish.

63-mashg'ulot rejasi

Mavzu: Noximik va ximik karamliklar.

1. Noximik va ximik karamliklar.

64-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Kompyuterga karam shaxs xususiyatlari.

1. Kompyuterga karam shaxs xususiyatlari.

65-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Uyinga karamlik, gembliing.

1. Uyinga karamlik, gembliing.

66-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Medikamentoz davolash. Davolashning boskichliligi.

1. Medikamentoz davolash. Davolashning boskichliligi.

67-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Narkologiyada kullaniladigan yangi dori vositalari.

1. Narkologiyada kullaniladigan yangi dori vositalari.

68-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Psixotrop dori vositalari.

1. Psixotrop dori vositalari.

69-mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Narkologiyada kullaniladigan boshka gurux dori vositalari.

1. Narkologiyada kullaniladigan boshka gurux dori vositalari..

70- mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Nomedikamentoz davolash usullari. Insulin-shokli va elektro-titrok terapiya.

1. Nomedikamentoz davolash usullari. Insulin-shokli va elektro-titrok terapiya.

71- mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Davolashning psixologik uslublari.

1. Davolashning psixologik uslublari.

72- mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Psixoterapiya.

1. Psixoterapiya.

73- mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Narkomaniyalarni davolashning noan'anaviy usullari.

1. Narkomaniyalarni davolashning noan'anaviy usullari.

74- mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Narkomaniyalarda reabilitasiya masalalari.

1.Narkomaniyalarda reabilitasiya masalalari.

75- mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Karamlik sindromini davolash boskichlari.

1. Karamlik sindromini davolash boskichlari.

76- mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Intensiv davolash boskichi.

1.Intensiv davolash boskichi.

77- mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Narkologik kasalliklarning terapiyasining umumiy masalalari

1. Psixoterapiya.

78- mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Stabillovchi terapiya.

1. Stabillovchi terapiya.

79- mashg‘ulot rejasi

Mavzu: Narkologik yordam kursatishning individual rejasini ishlab chikish.

1. Narkologik yordam kursatishning individual rejasini ishlab chikish.

80- mashg‘ulot rejasi

Mavzu: MDX va chet el mamlakatlarida narkologik yordam kursatish dasturlari va modellari.

1.MDX va chet el mamlakatlarida narkologik yordam kursatish dasturlari va modellari.

3.2.1. Amaliy (rotasiya) mashg‘ulotlarining mavzular ro‘yhati:

1 MAVZU.O‘TKIR PSIXOTIK XOLATLAR

2 MAVZU.SURUNKALI PSIXOTIK XOLATLAR

3.MAVZU.STASIONARDA KO‘RSATILADIGAN NARKOLOGIK YoRDAM (NARKOLOGIK STASIONAR)

4.MAVZU. KASALXONADAN TASHQARI KO‘RSATILADIGAN NARKOLOGIK YoRDAM (PSIXONEVROLOGIK DISPANSER)

5.MAVZU.NARKOLOGIK STASIONARGA YoTQIZISH(QABUL BO‘LIMI)

3.2.1. Amaliy(seminar, laboratoriya) mashg‘ulotlarini tashkil etish bo‘yicha umumiy ko‘rsatma va tavsiyalar:

Amaliy mashg‘ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o‘qituvchi tomonidan o‘tkaziladi.

Amaliy mashg‘ulotlarni o‘tkazishda qo‘yidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- Amaliy mashg'ulotlarni maqsadini aniq belgilab olish;
 - O'qituvchining innovasion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg'otish;
 - Talabada natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imkoniyatini ta'minlash;
 - Talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash va h.k.

3.2.2. Modulni o'qitish davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar va kompetensiyalar

O'TKIR PSIXOTIK XOLATLAR

Rotasiya maksadi: o'tkir psixozli bemorlar bilan trener nazorati ostida bemorning xolatining og'irligini anglagan xolda yukori malakali darajada ishlash kunikmalarini egallash.

Rotasiya vazifalari:

- magistrant o'tkir psixoz bilan kasallangan bemorlarni kurasiya qiladi;
- o'tkir psixoz bilan kasallangan bemorlarni olib borish, so'rov o'tkazish, xolatini baxolash, tibbiy xujjatlarini olib borish xaqidagi bilimlar bilan magistrantni tanishtirish.

Magistr bajara olishi zarur:

- o'tkir narkologik buzilishli bemorlarni klinik tekshiruvini yukori malakali ravishda o'tkazish;
- bemor xolatining og'irligini aniqlash;
- bemorlarga adekvat terapiya o'tqazish;
- bemorning tibbiy xujjatini yuqori malakali ravishda olib borish.

SURUNKALI PSIXOTIK XOLATLAR

Rotasiya maqsadi: cho'zilgan, progradient psixozlar bilan kasallangan bemorlarni trener nazorati ostida mustaqil ravishda olib borish, ularga yakuniy tashxis qo'yish va keyingi davolash va rehabilitasiya taktikalarini belgilash ko'nikmasiga ega bo'lish.

Rotasiya vazifalari:

- magistrant bemorlarni qabul qiladi va xolatini malakali ravishda baxolaydi;
- surunkali psixotik xolatlar bilan kasallangan bemorlarga tashxis qo'yish, davolash, qo'llab turuvchi terapiyasi usullari bilan magistrantni tanishtirish.

Magistr bajara olishi zarur:

- bemorlarni klinik tekshiruvini malakali tarzda olib borish va tashxis qo'yish;
- psixoz turiga ko'ra surunkali psixotik xolatlarni davolash prinsiplarini belgilash;
- to'liq xajmdagi davolash – diagnostik tadbirlarni, jumladan rehabilitasiyani amlga oshirish;
- VTEK, ambulator xarbiy-vrachlik va sud-narkologik ekspertiza masalalariga e'tibor qaratish;
- to'liq xajmda kerakli tibbiy jujatlashtirishni olib borish.

STASIONARDA KO'RSATILADIGAN NARKOLOGIK YORDAM (NARKOLOGIK STASIONAR)

Rotasiya maqsadi: narkologik bemorlarni yuqori malakali ravishda olib borish.

Rotasiya vazifalari:

- magistrantnarkologik bemorlarni kurasiya qiladi;
- narkologik shifoxona sharoitida narkologik kasalliklar bilan kasallangan bemorlarga zamonaviy tashxis qo'yish, davolash, qo'llab turuvchi terapiyasi bilan magistrantni tanishtirish.

Magistr bajara olishi zarur:

- stasionar sharoitida narkologik bemorlarni klinik tekshiruvini o'tkazish;
- tashxis usullari xajmini aniqlash va ularning natijalarini baxolash;
- qiyosiy tashxis o'tkazish va yakuniy tashxis qo'yish;
- davolash taktikasi va reabilitasiya dasturini tuzish, bemorlarning xavfli xarakterlarini profilaktikasi bo'sicha tadbirlar tuzish;
- narkologik stasionarning tibbiy xujjatini malakali tarzda olib borish va psixiatriyaning xuquqiy masalalariga diqqat qaratish.

KASALXONADAN TASHQARI KO'RSATILADIGAN NARKOLOGIK YORDAM

(PSIXONEVROLOGIK DISPANSER)

Rotasiya maqsadi: psixonevrologik dispanser sharoitida ishlab chikilgan algoritmlarga asoslanib, trener nazorati ostida bemorlarni mustakil kabul kilish kunikmalarini egallash, yakuniy tashxis kuyish va keyingi davolash va reabilitasiya taktikasini belgilash bilan.

Rotasiya vazifalari:

- magistrant narkologik bemorlarni qabul qiladi;
- magistrantni zamonaviy tashxis, davolash, qo'llab turuvchi terapiya usullari bilan tanishtirish, uchastka psixiatri kabinetida, o'smirlar psixiatri kabinetida bolalar va o'smirlarni qabul qilish va dispanserizasiya qonun-qoidalarini o'rganish.

Magistr bajara olishi zarur:

- malakali ravishda narkologik bemorlar klinik tekshiruvini o'tkazish va to'g'ri tashxis kuyish;
- terapiya, shuningdek, narkologik bemorlarga shoshilinch yordam ko'rsatish koidalarini belgilash va reabilitasiya tadbirlari kompleksini ishlab chikish;
- reabilitasiyani xam o'z ichiga oluvchi davolash-tashxis tadbirlarining butun xajmini amalga oshirish;
- aniqlangan narkologik kasallik bo'yicha klinik va labarator tekshiruvni o'tkazish;
- zarur tibbiy xujjatlarni to'la xajmda olib borish;

NARKOLOGIK STASIONARGA YoTQIZISH

(QABUL BO'LIMI)

Rotasiya maqsadi: «Axoliga narkologik yordam ko'rsatish xaqidagi Qonun»ga asoslangan va narkologik bemorlarning xuquqlarini xisobga olgan xolda narkologik shifoxonaga bemorlarni yotqizishga bo'lgan ko'rsatmalarni aniqlash ko'nikmalarini egallash.

Rotasiya vazifalari:

- magistrant narkologik bemorlarni qabul qiladi;
- narkologik kasalliklar shifoxonasiga yotqizishga ko'rsatmasi bo'lgan bemorlarning xolatini malakali ravishda baxolash bilan magistrantni tanishtirish.

Magistr bajara olishi zarur:

- bemorning narkologik xolatini malakali ravishda baxolash va uni yotqizishga

ko'rsatmalarni aniqlash;

- tegishli tibbiy xujjatlarni malakali tarzda to'ldirish;
- narkologik bemorga shoshilinch yordam ko'rsatish;
- psixiatriyaning xuquqiy aspektlariga e'tibor qaratish.

Fan bo'yicha kurs ishi.

Fan bo'yicha kurs ishi namunaviy o'quv rejada ko'zda tutilmagan.

«Umumiy narkologiya» mutaxassisligi bo'yicha Modul davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar ro'yhati:

	Tekshiruv usuli nomlanishi
1	Ruxiy bemorlarning shoshilinch hospitalizatsiyasiga ko'rsatmalarni aniqlash
2	Ambulator va stasionar sharoitlarda davolanish uchun ko'rsatmalarni qiyoslash
3	Bemorning ruxiy statusini baxolash
4	Asosiy laborator tekshiruvlarini o'tkazish va ularning natijalarini baxolash
5	Patopsixologik tekshiruv o'tkazish va ularning natijalarini baxolash
6	Paranoid sindrom bilan bemorlarni ruxiy statusini yoritish
7	Parafren sindrom bilan kasallangan bemorlarning ruxiy statusini baxolash
8	Kandinskiy-Klerambo sindrom bilan bemorlarning ruxiy statusini baxolash.
9	Affektiv sindrom bilan bemorning ruxiy statusini baxolash.
10	Depressiv sindrom bilan kasallangan bemorlarni davolash.

Modul davomida o'quv (klinik) amaliyotni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

“Umumiy narkologiya ” fanini o'rganuvchi talabalar auditoriyada olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash va sog'liqni saqlash tizimidagi amaliy masalalarni echishda ko'nikma hosil qilish uchun mustaqil ta'lim tizimiga asoslanib, kafedra o'qituvchilari rahbarligida, mustaqil ish bajaradilar. Bunda ular qo'shimcha adabiyotlarni o'rganib hamda internet saytlaridan foydalanib referatlar va ilmiy dokladlar tayyorlaydilar, amaliy mashg'ulot mavzusiga doir uy vazifalarini bajaradilar, ko'rgazmali qurollar va slaydlar tayyorlaydilar.

4. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar, tashkil etish bo'yichako'rsatma va tavsiyalar

4.1. Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzular ro'yhati:

1. Kandinskiy-Klerambo sindromi.
2. Parafren sindromi.
3. Gebefrenik sindromi.
4. Paranoid sindromi.
5. Isterik sindromi..

6. Disforik sindromi.
7. Ipoxondrik sindromi.
8. Korsakov amnestik sindromi.
9. Katatonik sindromi.
10. Maniakal sindromi.
11. Depressiv sindromi.
12. Fobik sindromi.

4.2. Tavsia etilayotgan mustaqil ishlarning shakllari:

- * darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan mavzularini o'rganish;
- * tarqatma materiallar bo'yicha nazariy mashg'ulotlar qismini o'zlashtirish;
- * komp'yuter texnologiyalari tizimlari bilan ishlash;
- * maxsus adabiyotlar bo'yicha referat va konspektlar tayyorlash;
- * talabaning o'quv-ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan adabiyotlar, monografiya va ilmiy to'plamlarni chuqur o'rganish;
- * interaktiv va muammoli o'qitish jarayonida faol qatnashish;
- * masofaviy (distatsion) ta'limni tashkil etishda qatnashish

4.3. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Modul ("Umumiy narkologiya ") bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi.

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda qo'yidagi shakllardan foydalaniladi: auditoriyada olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash va sog'liqni saqlash tizimidagi amaliy masalalarni echishda ko'nikma hosil qilish uchun mustaqil ta'lim tizimiga asoslanib, kafedra o'qituvchilari rahbarligida, mustaqil ish bajaradilar. Bunda ular qo'shimcha adabiyotlarni o'rganib hamda internet saytlaridan foydalanib referatlar va ilmiy dokladlar tayyorlaydilar, amaliy mashg'ulot mavzusiga doir uy vazifalarini bajaradilar, ko'rgazmali qurollar va slaydlar tayyorlaydilar.

Kurs ishi loyihasi rejada ko'zda tutilmagan.

«Narkologiya» mutaxassisligi bo'yicha malaka tavsifnomasi

Shifokor-narkolog quyidagi kasalliklarda tashxis qo'yishi va zarur davo muolajalarni o'tkazishni bilishi lozim:

– ruhiy va narkologik bemorlarni klinik tekshiruvdan o'tkazish: anamnez yig'ish (ob'ektiv va sub'ektiv), ruhiy statusni aniqlash, bemorlarni kuzatish, psixik bemorlarning somato-nevrologik tekshiruvdan o'tkazish; eksperimental-psixologik tekshiruvlarini qo'llash, bemorlarning patopsixologik tekshiruvlarini o'tkazish;

- narkologiyada neyrofiziologik tekshiruvlarini o‘tkazish (EEG, REG, ExoEG, infra-qizil spektrga yaqin spektroskopiya);
- narkologiyada neyrorentgenologik tekshiruvlarini o‘tkazish (kraniografiya, pnevmoensefalografiya, kompyuter tomografiya, funksional magnit-rezonans tomografiya);
- narkologiya epidemiologik tekshiruvlarni o‘tkazish;
- ruhiy va narkologik bemorlarni parvarishlash; depressiv, kuzatuv ostidagi, tinch va tuzalayotgan bemorlarni parvarishlash; ruhiy va narkologik bemorlarning ijtimoiy-mehnat reabilitasiyasini o‘tkazish;
- narkologiyada shoshilinch holatlarni aniqlash;
- alkogolizm va narkomaniyada somatik asoratlarning rivojlanish mexanizmlari, klinik turlari va davolash;
- narkologik bemorlarda virusli gepatitlar, OITS klinik kechishi, davolash va oldini olish;
- sud-narkologik ekspertizasini o‘tkazish;
- narkologik bemorlarni ixtiyoriy va majburiy ravishda davolash;
- surunkali alkogolizmning tibbiy-ijtimoiy ekspertizasini o‘tkazish;
- narkologiyada laborator tashxislash usullaridan foydalanish;
- alkogol, narkotik va psixoaktiv moddalarni biologik suyuqliklarda aniqlash
 - psixotrop moddalarning klinik ta'sirini aniqlash, qarshi ko‘rsatmalarni topish, qo‘llash, no‘jo‘ya ta'sirlarini davolash;
 - insulinshokli terapiyaga ko‘rsatmalarni aniqlash, qarshi ko‘rsatmalarni aniqlash, seans vaqtida bemorning holatini baholash, asoratlarini oldini olish;
 - elektrotitroq terapiyaga ko‘rsatmalarni aniqlash, qarshi ko‘rsatmalarni aniqlash, elektrotitroq seansini o‘tkazish, seans vaqtida bemorning holatini baholash, no‘jo‘ya ta'sirlarini davolash;
 - ruhiy va narkologik bemorlarning mehnat ekspertizasini o‘tkazish;
 - harbiy-tibbiy ekspertizasini o‘tkazish;
 - sud-psixiatrik ekspertizasini o‘tkazish, ruhiy bemorlarning ijtimoiy xavfsizligini ta'minlash tadbirlarini aniqlash **ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.**
- alkogolizmning etiologiyasi va patogenezining zamonaviy nazariyalarini, klinik ko‘rinishini, kechish turlarini, qiyosiy tashxisini, zamonaviy davolash va profilaktika usullarini;
- narkomaniyaning etiologiyasi va patogenezining zamonaviy nazariyalarini, klinik ko‘rinishini, kechish turlarini, qiyosiy tashxisini, zamonaviy davolash va profilaktika usullarini;
- toksikomaniyaning etiologiyasi va patogenezining zamonaviy nazariyalarini, klinik ko‘rinishini, kechish turlarini, qiyosiy tashxisini, zamonaviy davolash va profilaktika usullarini;
- simptomatik psixozlarning etiologiyasi va patogenezining zamonaviy nazariyalarini, klinik ko‘rinishini, kechish turlarini, qiyosiy tashxisini, zamonaviy davolash va profilaktika usullarini; **bilishi va ulardan foydalana olishi;**
- ruhiy va narkologik bemorlarning mehnat ekspertizasini o‘tkazish;

- ruhiy va narkologik bemorlarning sud-psixiatrik ekspertizasini o‘tkazish;
- ruhiy va narkologik bemorlarning harbiy-tibbiy ekspertizasini o‘tkazish;
- psixoprofilaktika va psixogigiena usullarini qo‘llash *ko‘nikmalariga ega bo‘lishi zarur.*

Magistratura ixtisosligiga qo‘yiladigan muayyan talablar kadrlar buyurtmachilarining talablari va ushbu mutaxassislik bo‘yicha fan, texnika va texnologiyalarning zamonaviy yutuqlari hisobga olingan holda oliy ta‘lim muassasasi tomonidan belgilanadi.

1. Shifokor-narkolog ega bo‘lishi shart amaliy ko‘nikmalar

2. Shifokor-narkologning munosabatlariga qo‘yilgan talablar

3. Uzlüksiz kasbiy ta‘lim va shifokor-psixiatrianing attestatsiyasi

5. Asosiy va qo‘shimcha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

5.1. Asosiy adabiyotlar

1. Burkin M.M. i soavt. «Osnovi narkologii» Petrozavodsk 2002
2. Berezin S.V. «Psixologiya ranney narkomanii». M.2000
3. Gavenko V.L. «Narkologiya», M.2003y.
4. Gofman A.G. «Klinicheskaya narkologiya» M.2003y.
5. Erishev O.F. «Alkogolnaya zavisimost», Sankt-Peterburg, 2002
6. Shabanov P.D. «Narkologiya», M.2003y.
7. Ivanov N.N. «Rukovodstvo po narkologii» M.2002
8. Ivanov N.N. «Psixiatriya i narkologiya» M.2006

5.2. Qo‘shimcha adabiyotlar.

1. Racionalnaya farmakoterapiya v psixiatricheskoy praktike: rukovodstvo dlya praktikuyushix vrachey / Pod obsh. red. Yu. A. Aleksandrovsikogo, N. G. Neznanova. — Moskva: Litterra, 2014. — 1080 s.
2. Alimov X.A., Alimov U.X., “Psixiatriya klinikasining mukaddimasi” Tashkent 1997.
3. Murtalibov Sh.A s soavt. “Psixiatriya ma'lumotnoma” 1993.
4. Xodjaeva N.I., Shoyusupova A.U., «Psixiatriya» Tashkent 2010.
5. Standarti vedeniya bolnix. Klinicheskie rekomendatsii. IG "GEOTAR-Mediya, 2008.
6. Shamsiev E.S., Tursunxodjaeva L.A., «Psixoterapiya»-T.:2011.
7. Coeytaux A., Jallon P., Morabia A. Incidence of status epilepticus in French-speaking Switzerland: (EPISTAR). Neurology 2000;55:693–97.
8. **Franken I.H., Hendriks V.M., Stam C.J., Van den Brink W. A role for dopamine in the processing of drug cues in heroin dependent patients // Eur. Neuropsychopharmacol. – 2004. – Vol. 14 (6). – R. 503–508.**
9. Knake S., Rosenow F., Vescovi M. et al. Incidence of status epilepticus in adults in Germany: prospective, population-based study. Epilepsia 2001;42:714–

10. **Maher A.R., Maglione M., Bagley S. et al. Efficacy and comparative effectiveness of atypical antipsychotic medications for off-label uses in adults: a systematic review and meta-analysis // JAMA. – 2011. – Vol. 306 (12). – R. 359—1369.**
11. **Mann K. Pharmacotherapy of alcohol dependence: a review of the clinical data // CNS-Drugs. – 2004. – Vol. 18 (8). – R. 485–504.**
12. Oxford Textbook of Psychiatry / Gelder M., Gath D., Mayou R. – Second edition. 300 p..
13. **Wachtel S.R., Ortengren A., de Wit H. The effects of acute haloperidol or risperidone on subjective responses to methamphetamine in healthy volunteers // Drug-Alcohol Depend. – 2002. – Vol. 68 (1). – R. 23–33.**

Internet saytlari

<http://www.neuroleptic.ru>
<http://www.psychiatry.ru/>
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>
<http://psychiatr.ru/>
<http://www.psychiatrist.com/>
<http://www.rcpsych.ac.uk/>